

Fontys ALO Dual voortvarend van start

In september 2025 startte Fontys met de splinternieuwe opleidingsvariant ALO Dual. Fontys presenteerde de opleiding als hét antwoord op het tekort aan LO-docenten. Een half jaar later bekijken we met twee studenten, een werkgever en de opleidingscoördinator of ALO Dual de hoge verwachtingen waarmaakt. | Paul Welling

// **D**eze opleiding was voor mijn werk- en privésituatie dé oplossing”, zegt Youri Vermeulen (29). Hij is een van de 45 studenten die in september startten met ALO Dual. Youri studeerde in 2017 af aan de hbo-opleiding Sportkunde van Fontys. Na een paar jaar werken in sportretail ging hij in januari 2025 aan de slag in het bewegingsonderwijs bij het Jan van Brabant College, een middelbare school in Helmond. “Ik wilde heel graag als gymleraar voor de klas staan

en heb ervaring als sportkundige, maar geen bevoegdheid. Inmiddels heb ik een vriendin, een kind en nog een kleintje op komst, dus een voltijd alo-opleiding was voor mij qua inkomen en tijd geen optie. Toen ontdekte ik ALO Dual en wist ik: dit is de perfecte opleiding voor mij. Werken en leren combineren, en de mogelijkheid om in twee tot vier jaar mijn bevoegdheid te halen. Ideaal.”

Creatief zijn

Jeroen van Deursen is namens het Jan van Brabant College de

leidinggevende van Youri. Waarom nam hij überhaupt iemand zonder bevoegdheid aan als LO-docent, terwijl een eerstegraads LO-bevoegdheid hiervoor vereist is? Jeroen: “Bij ons op school hebben wij specifiek onderwijs met anderstaligen. Dan wil je in eerste instantie de juiste persoon voor zo’n groep hebben staan. Youri past perfect in dat plaatje, maar heeft geen LO-bevoegdheid. Hij gaf echter direct aan die bevoegdheid te gaan halen en zei ook meteen hoe: met ALO Dual. Wij zijn er samen verder ingedoken en besloten om deze uitdaging aan te gaan. Voor mij als werkgever is het grote voordeel van ALO Dual dat wij Youri maar anderhalve dag in de week hoeven te missen voor zijn studie, ten opzichte van iemand die je een paar jaar kwijt bent voor een voltijd opleiding of die de alo in deeltijd volgt. Youri kan direct aan de slag en past

Youri (li) en Timo tijdens de ALO-lesdag

(vlnr) Timo, Ben en Youri in gesprek

het geleerde direct in de praktijk toe. Ik verwacht ook, als Youri tijdens zijn studie nieuwe inzichten opdoet of ideeën bedenkt binnen lichamelijke opvoeding, dat wij daar als school dan ook van profiteren.” Hoewel Youri nog geen bevoegdheid op zak heeft, werkt hij al wel (begeleid red.) als gymdocent op de school. “De vereiste van een bevoegdheid is niet onderhandelbaar”, aldus Jeroen. “Maar de krapte op de arbeidsmarkt maakt dat je soms creatief moet zijn. Heel veel scholen kampen met een tekort aan LO-docenten en zetten noodgedwongen onbevoegde gymleraren voor de klas. Maar dat heeft wel een einddatum. Daarom hebben we vooraf heel duidelijk met Youri afgesproken dat hij die bevoegdheid moet halen om uiteindelijk een vaste aanstelling te krijgen.”

Rijke onderwijsomgeving

Timo Nooren (27) is ook een van de 45 gestarte studenten van ALO Duaal. Hij woont eveneens samen met zijn vriendin, heeft een kind en een tweede op komst. Timo werkt na zijn

mbo4-diploma Sport en Bewegen al een paar jaar bij het BeweegBuro in Tilburg dat onder andere gymdocenten uitzendt naar basisscholen in de regio. Ook voor hem is ALO Duaal een uitkomst om werk en studie te combineren, met behoud van salaris. Timo werkt momenteel als LO-docent in opleiding bij Kindcentrum Zanddonk in Waalwijk, waarin twee basisscholen gevestigd zijn: “Studeren was alweer een tijdje geleden en het verschil tussen mbo en hbo is best groot. Maar het werk als LO-docent is gewoon te leuk, maar daar is wel een bevoegdheid voor nodig. Dus het is voor mijn carrière van belang dat ik die bevoegdheid haal, anders zal ik dit werk niet kunnen blijven doen.”

Doelgroepen

Youri en Timo behoren tot twee van de vier doelgroepen studenten waar ALO Duaal zich op richt (zie grafiek 1). Youri gaat van Sportkunde naar ALO Duaal. Timo komt vanuit het mbo en werkt al een paar jaar als leraar lichamelijke opvoeding. Sommige studenten mbo-4 Sport en Bewegen

of CIOS stappen direct over naar ALO Duaal. En tot slot zijn er zij-instromers die graag LO-docent willen worden en meestal al ervaring hebben in het aanbieden van sport en bewegen in een andere context dan het onderwijs of al werken in een educatieve omgeving.

Deze mix van motivaties en achtergronden zie je volgens Fontys' opleidingscoördinator Ben Maas ook terug in de groep die nu is gestart met ALO Duaal: “Het zijn geen 17-jarige havissten die nog nooit hebben gewerkt. De meesten hebben al een aantal jaar werk- en levenservaring en een volwassen thuissituatie. Eigenlijk werken we niet met studenten, maar met professionals. Dit is dus een hele rijke onderwijsomgeving waar we ook goed gebruik van maken. Het is een soort *flipped classroom*: je gaat als docent niet zozeer zenden waarna zij het moeten toepassen, maar je vraagt eigen regie van de studenten. Zij komen voorbereid de les in en helpen elkaar vanuit hun eigen kennis, vaardigheden en werkervaring. Ik geef daarom ook duidelijk anders les aan

duale studenten dan aan voltijd studenten, omdat er al zoveel ervaring in de groep zit die je maximaal wil benutten.” Youri: “Wij worden tijdens de schoolbijeenkomsten ook echt gezien als werkenden in het werkveld en niet als 17-jarige onervaren starters. Het is mooi dat we op die manier worden behandeld en onze voorbeelden uit de praktijk met medestudenten in de les kunnen delen.”

Topsportmentaliteit

De weken van Youri en Timo zien er ongeveer hetzelfde uit. Vrijdag is de inhoudelijke lesdag bij Fontys, waar theorie aan de praktijk wordt gekoppeld en direct kan worden toegepast. Woensdagmiddag komen de studenten regionaal in groepen bij elkaar voor intervisie en begeleiding. Op de andere weekdays geven de student-werknemers gymlessen of voeren andere docenttaken uit. Het werken aan opleidingsopdrachten gebeurt vooral 's avonds en in het weekend, gemiddeld 10 uur per week.

Hoe bevalt ALO Duaal tot nu toe? Pittig? Timo: “Jazeker. Ik wilde aanvankelijk de opleiding in twee jaar doen, want die mogelijkheid is er als je voldoende vrijstellingen krijgt en weet wat zelfstandig leren op hbo-niveau betekent. Maar ik

Feiten ALO DUAAL

Duur opleiding

Een voorgestelde leerroute van vier jaar. Versnelling is mogelijk onder voorwaarden.

Instreamniveau

Havo, vwo of mbo-4 diploma [CP1.1] of een 21+ toelatingstoets

Toelatingseis

Een onderzoek aanvullende eisen met een motivatiegesprek, motorische test en een medische keuring. Ook een ondertekende driepartijenovereenkomst (werknemer - werkgever - opleiding) is voorwaardelijk.

Lesdagen en contacturen

Vrijdag lesdag op Fontys ALO, woensdagmiddag [CP2.1] regionale opleidingsmiddag. 12 contacturen op de opleiding en ruimte voor voldoende zelfstudie.

Werkplekkwalificaties en voorwaarden

De werkgever biedt een relevante werkplek, waarbij minimaal 12 en maximaal 16 lessen lichamelijke opvoeding worden verzorgd. Er is ruimte opgenomen voor studie en begeleiding. De student/werknemer wordt begeleid door een alo-afgestudeerde werkplekbegeleider.

Onderwijscontext en stage

Het is mogelijk om in dezelfde onderwijscontext (po-vo-so-mbo-hbo) werkzaam te blijven en de opleiding af te ronden. Er is geen sprake van een stage in deze opleidingsvorm.

kwam er al snel achter dat dit voor mij niet mogelijk is in combinatie met werk en gezin. Ik heb mij daarbij neergelegd en dat voelt ook fijner.”

Youri wil wel proberen om de opleiding sneller af te ronden: “Door mijn eerdere hbo-ervaring weet ik wat er van mij wordt verwacht en hoe ik het aantonen

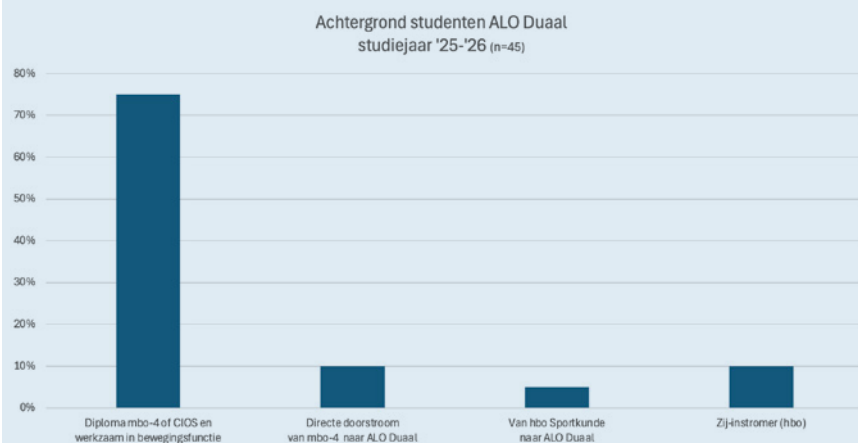
van leeruitkomsten moet aanpakken. Omdat ik ook in aanmerking kom voor vrijstellingen is een tijdsduur van twee jaar misschien iets realistischer. Maar dit vraagt van mij dan wel een absolute topsportmentaliteit.” Nog voor de start van ALO Duaal verwachtte opleidingscoördinator Ben Maas nog dat ongeveer een kwart van de studenten de opleiding in twee jaar zou kunnen halen: “Dat was iets te optimistisch. Allereerst staat de kwaliteit van opleiden voorop en niet de snelheid. Ook hebben we momenteel niet veel studenten in de groep die voor een vrijstelling in aanmerking komen. Dat heeft te maken met hun vooropleiding want mbo-afgestudeerden komen niet in aanmerking voor die vrijstellingen. Het zijn met name de carrièreswitchers, die al een hbo-opleiding (in het educatieve domein) hebben afgerond, voor wie versnellen een realistische optie is. In de postpropedeuse zien we wel meer mogelijkheden om te versnellen. Maar ik denk dat het gros van de huidige groep voor de voorgestelde leerroute van vier jaar gaat. Er is in principe ook geen sprake van tijdsdruk, omdat iedereen al ergens werkt en dus een inkomen heeft.”

Aan het roer

Volgens opleidingscoördinator Ben Maas is ALO Duaal een echte co-creatie van Fontys en het werkveld. Een gezamenlijke

Grafiek 1 Achtergrond van de huidige groep studenten van Fontys ALO Duaal

- diploma mbo-4 Sport en Bewegen of CIOS en werkzaam in een bewegingsfunctie: 60%;
- direct van mbo-4 Sport en Bewegen of CIOS naar ALO Duaal in combinatie met werk: 10%;
- van hbo Sportkunde naar ALO Duaal: 5%;
- zij-instromers: 10%.

Drie partijen in de opleiding: student, docent en werkplekbegeleider

verantwoordelijkheid die door de student, werkgever en opleiding wordt bekrachtigd in een 'driepartijenovereenkomst' met afspraken over het traject. Ook werkgever Jeroen van Deursen voelt dit commitment: "Samen creëren we een omgeving waarin student-werknemers zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit betekent niet dat ik me als werkgever met de inhoud van de opleiding bemoei. Fontys is prima in staat om kwaliteit en maatwerk te leveren, zoals gebeurt in ALO Duaal. Daarom heb ik ook niet getwijfeld toen Youri met dit idee kwam. Maar we spreken wel regelmatig met Fontys over de voortgang en wat ik als werkgever iets mis of nodig heb. Maar tot op heden heb ik nog niets gemist." Ben: "Het samen opleiden doen we vooral door de student-werknemer centraal te stellen en vertrouwen te geven. Die is de brug tussen de opleiding en het werkveld en staat aan het roer om werk en opleiding op elkaar af te stemmen, zodat de opleiding biedt wat de werkplek nodig heeft en omgekeerd. Verder hebben wij als Fontys heel veel partnerships in onze regio's en weten we elkaar via korte lijnen snel en goed te vinden. Ik kan me ook voorstellen dat we in de postpropeuse het werkveld nadrukkelijker bij de intervisie op de woensdagmiddagen gaan betrekken. Een mooie ambitie in het kader van samen opleiden."

De beste oplossing

Van de 45 studenten die in september met ALO Duaal startten, zijn er een half jaar later nog 41 over. Slechts vier studenten verlieten de opleiding voortijdig. Ben: "Een goed begin. Ook zijn er verrassend weinig kinderziektes." Volgens Jeroen verloopt het traject 'rimpelloos': "Youri navigeert zich er goed doorheen en weet alles goed te balanceren. Daarnaast levert ALO Duaal professionals af die al veel werk- en levenservaring hebben. Dat is belangrijk voor ons als werkgever. Het gaat namelijk niet altijd om 'ben je bevoegd', maar vooral om 'ben je bekwaam en ben je bevoegd te maken'? Dat vind ik veel belangrijker." Ook Youri en Timo zijn heel positief over ALO Duaal. "Het is heel fijn dat je nieuwe kennis en inzichten kan delen met studenten en professionals uit andere werkvelden en deze direct kan inzetten op je eigen werkplek", aldus Youri. "Ik merk ook dat ik al binnen een half jaar heel anders voor een klas sta. Dat je daarin zo snel stappen maakt is geweldig." De hamvraag na een half jaar is nu: is ALO Duaal echt hét antwoord op het tekort aan LO-docenten? Jeroen: "Het draagt onmiskenbaar bij aan de grote en acute wens van het werkveld naar meer en betere LO-docenten. Het is misschien niet het enige antwoord. Maar voor veel

mensen die al werken en een volwassen thuissituatie hebben is ALO Duaal wel de beste oplossing." ●

Scan of klik [hier](#) naar aanvullende informatie voor studenten

Scan of klik [hier](#) naar aanvullende informatie voor werkgevers en begeleiders

Contact

pieter.cornelissen@fontys.nl

Pieter Cornelissen is senior consultant marketing & communicatie bij Fontys Sport en Beweging

Paul Welling is tekstschrijver en deed dit in opdracht van Fontys Sport en Beweging

Foto's

Copyright Fontys Hogeschool

Kernwoorden

werkplekleren, ALO Duaal, duale opleiding, samen opleiden, lichamelijke opvoeding